

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Α' ΤΡΙΜΗΝΟΝ 1976

ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Ἡ παρούσα Ἐκθεσις καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου εἰς τὸ τέλος ἐκάστου τριμήνου. Σκοπὸν ἔχει τὴν ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν καὶ συνεργατῶν του ἐπὶ τῆς πορείας τῆς οἰκονομίας καὶ ἰδίως τῶν μεγεθῶν ἐκείνων, τὰ ὅποια συνδέονται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τὴν δραστηριότητα τοῦ βιομηχανικοῦ τομέως.

Ἡ Ἐκθεσις, πέραν τῆς ἀναλύσεως καὶ ἀξιολογήσεως τῶν παραχουσῶν πληροφοριῶν διὰ τὰς πραγματοποιηθείσας ἐξελίξεις, περιλαμβάνει ἐπίσης τὰς ἐκτιμήσεις καὶ προβλέψεις τοῦ Ἰνστιτούτου σχετικῶς μὲ τὴν πορείαν τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν μεγεθῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀκολουθοῦντος τριμήνου.

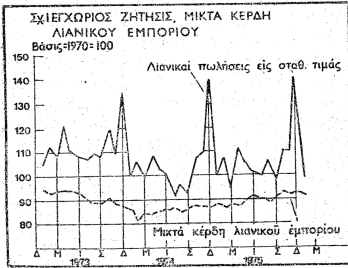
Τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ἡ Ἐκθεσις ἀντλοῦνται ἐκ τῆς Ἑθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, τοῦ ΙΚΑ καὶ ἑτέρων Ὄργανισμῶν. Ἐκ τοῦ ΙΟΒΕ χρησιμοποιοῦνται ἡ Τριμηνιαία Δειγματοληπτικὴ Ἐρευνα εἰς τὴν Βιομηχανίαν, ἡ μηνιαία Ἐρευνα Οἰκονομικῆς Συγκυρίας, καθὼς καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου καταρτιζόμενοι δείκται ἀποδοτικότητος τῆς ἐλληνικῆς Βιομηχανίας.

I. ΖΗΤΗΣΙΣ

Οἱ τελευταῖοι μῆνες τοῦ 1975 καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ 1976 ἐχαρακτηρίσθησαν ἀπὸ σταθεροποίησιν τῶν ἀσθενῶν ἀξηητικῶν τάσεων τῆς καταναλωτικῆς ζήτησεως, ἐνῶ παραλλήλως ὑπάρχουν ἐνδείξεις μικρᾶς τόνώσεως καὶ τῆς ἐπενδυτικῆς τοιαύτης. Σοβαρὸς παράγων διὰ τὴν διατήρησιν τῆς συνολικῆς ζήτησεως εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα ὑπῆρξεν ἡ ἀδυναμία τῶν ἐξαγωγῶν, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ ἐνίσχυσις τῶν εἰσοδημάτων ἐπέτρεψε μικρὰν ἀναθέρμανσιν τῆς ἐγχωρίου ζήτησεως. Οὐσιαστικὴ ἀναθέρμανσις δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀναμένεται κατὰ τὴν ἀμέσως προσεχῆ περίοδον, δεδομένου ὅτι αἱ ἀνοδικαὶ τάσεις τῆς ζήτησεως προβλέπεται ὅτι θὰ ἐξακολουθήσουν ἀσθενεῖς.

1. Έγχαριος ζήτησις. Ἡ πορεία τοῦ δείκτου ἀξίας λιανικῶν πωλήσεων, εἰς σταθεράς τιμάς, παρέχει ἐνδείξεις ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὄγκου τῶν πωλήσεων καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς καταναλωτικῆς κυρίως ζήτησεως.

Μετὰ ἀπὸ ἐποχικὴν μείωσιν, ἡ ὁποία παρατηρήθη κατὰ τὸ γ' τρίμηνον

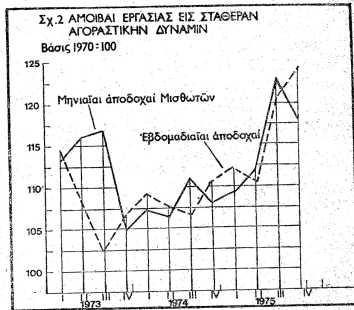
Πηγή: ΕΣΥΕ, ἐπεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ.

κτήρισαν τὸ 1974. Ἀντιθέτως, αἱ λιανικαὶ πωλήσεις κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1976 ἐμφανίζουν πτώσιν ἢ ὁποία ὑπερβαίνει τὴν συνήθη ἐποχικὴν.

Ἐν συμπεράσματι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀπομονωθῇ τυχόν συγκυριακὴ βελτίωσις τῆς ζήτησεως. Οὔτε καὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῇ ἐὰν ἡ παρατηρηθεῖσα βελτίωσις τῶν τελευταίων μηνῶν τοῦ 1975 ἀποτελῇ σημεῖον καμψῆς ἐκ τοῦ κατωτάτου σημείου τῆς ὑφέσεως καὶ ἀρχὴν οὐσιώδους ἐνισχύσεως τῆς καταναλωτικῆς ζήτησεως. Ἐν τούτοις, σύμφωνα μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μηνιαίας ἐρεῦνης, ἀναμένεται βελτίωσις κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1976.

Ἡ ὡς ἄνω ἀποψις ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς πορείας τῆς ἀγοραστικῆς ἱκανότητος τῶν εἰσοδημάτων. Ἐνδεικτικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ πορεία τῶν πραγματικῶν ἀμοιβῶν μισθωτῶν καὶ ἡμερομισθίων τῆς μείζονος

τοῦ 1975, αἱ λιανικαὶ πωλήσεις εἰς σταθεράς τιμάς ἐμφανίζονται κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ ἔτους σημαντικῶς ἠδξημένα. Οὕτως, αἱ λιανικαὶ πωλήσεις τῶν δύο τελευταίων μηνῶν ὑπερβαίνουν ὄχι μόνον ἐκεῖνας τοῦ 1974, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν ἰδιαιτέρως χαμηλαί, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀντιστοίχους τῶν δύο τελευταίων μηνῶν τοῦ 1973, ἤτοι πρὶν ἐκδηλωθῶν αἱ ἔντονοι μειώσεις τῆς ζήτησεως, αἱ ὁποῖαι ἐχαρα-

Πηγή: ΕΣΥΕ, ἐπεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ.

βιομηχανίας. Μετά από σχεδόν συνεχείς αυξήσεις αμφοτέρων των κατηγοριών καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 1975, τὰ ἐπίπεδα εἰς τὰ ὁποῖα διεμορφώθησαν κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ ἔτους μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια, εἰς σταθερὰς τιμὰς, ἐμφανίζονται σημαντικῶς ἀνώτερα ἐκείνων τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1974. Ἐξ ἄλλου, ἡ μέση ἔτησις αὐξήσεως τῶν πραγματικῶν ἀποδοχῶν ὑπερέβη τὸ 6% καὶ διὰ τὰς δύο κατηγορίας.

Ἄν καὶ ἔλλείπουν στοιχεῖα διὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1976, πιστεύεται ὅτι ἡ ἀνοδικὴ πορεία τῶν εισοδημάτων θὰ συνεχισθῆ. Ἡ ἀναμενομένη αὐξήσις τῶν κατωτάτων ὀρίων τῶν ἡμερομισθίων θὰ ἐπηρεάσῃ ὅπωςδῆποτε τὸ ἐπίπεδον τῶν μέσων πραγματικῶν ἀμοιβῶν. Ἄφ' ἑτέρου, παροχαὶ εἰς ἄλλους κλάδους ἐργαζομένων (δημοσίους ὑπαλλήλους, συνταξιούχους κλπ.) θὰ ἔχουν ὀριακὰς μόνον ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ζήτησεως, δεδομένου ὅτι δὲν πιστεύεται ὅτι θὰ ὑπερβούν κατὰ πολὺ τὴν αὐξήσιν τοῦ τιμαρίθμου.

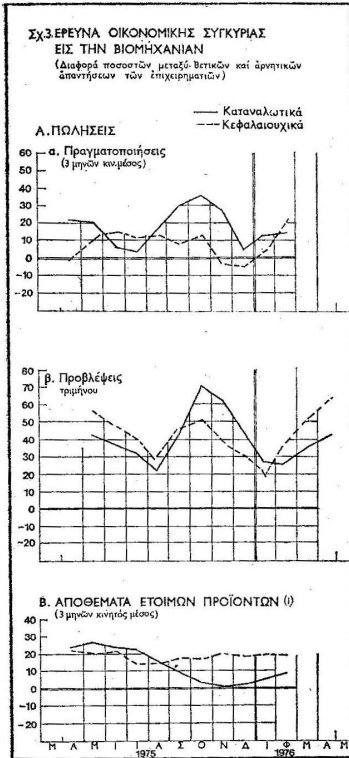
Ἐνῶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν ἐργαζομένων εἶχεν ἐδνοϊκὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καταναλωτικῆς ζήτησεως, ἀντιθέτως ἡ ζήτησις διὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ ὑπῆρξε σχετικῶς ἀσθενής, συνεπεία τοῦ ἀβεβαίου ἐπενδυτικοῦ κλίματος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους καὶ τῆς ὑφέσεως τοῦ 1974.

Ἐνδεικτικὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς «Μηνιαίας Ἐρευνῆς Οἰκονομικῆς Συγκυρίας εἰς τὴν Βιομηχανίαν». Συμφώνως πρὸς αὐτὰ, ἡ ζήτησις ἐκτιμᾶται ὡς ὁ κύριος ἀνασχετικὸς παράγων τῆς δραστηριότητος τῶν βιομηχανιῶν, ἀλλὰ κατὰ διάφορον βαθμὸν μεταξὺ κατηγοριῶν. Οὕτως, ἐνῶ διὰ τὰς κατηγορίας καταναλωτικῶν καὶ ἐνδιαμέσων προϊόντων τὸ ποσοστὸν τῶν συμμετεχόντων οἱ ὁποῖοι θεωροῦν τὴν ζήτησιν ὡς τὸν κύριον λόγον παρεμποδίσεως τῆς παραγωγικῆς τῶν δραστηριότητος κυμαίνεται διὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ 1976 μεταξὺ 34% καὶ 36%, διὰ τὴν κατηγορίαν τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ὑπερβαίνει τὸ 50%. Παρὰ ταῦτα, ὁμως, θὰ πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι τὸ σχετικῶς ὑψηλὸν αὐτὸ ποσοστὸν ἀντιπροσωπεύει μικρὰν βελτίωσιν τῆς ζήτησεως διὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ, ἐὰν ληθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τὴν περίοδον Μαρτίου-Δεκεμβρίου 1975 τὸ ἀντίστοιχον ποσοστὸν ὑπερέβαινε, κατὰ μέσον ὄρον, τὸ 57%.

Τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς βελτιώσεως τῶν πωλήσεων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ 1976, μὲ σχετικὴν σταθεροποίησιν τῶν αὐξητικῶν τάσεων αἱ ὁποῖαι ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὸν Ἰανουάριον. Βεβαίως, μετὰ τὴν μακρὰν ὕφεσιν ἡ ὁποία ἐπληξε τὴν κατηγορίαν αὐτὴν βιομηχανιῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1974-75, αἱ παρατηρούμεναι μικραὶ βελτιώσεις τῆς ζήτησεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προκαλέσουν οὐσιαστικὴν ἀναθέρμανσιν. Πιστεύεται, ἐν τούτοις, ὅτι εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐπανεμφάνισιν τῶν πτωτικῶν τάσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐγχωρίους πωλήσεις τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν, ἦτοι καταναλωτικῶν καὶ ἐνδιαμέσων προϊόντων, κατὰ τὸ α' τρίμηνον τοῦ 1976, αὐταὶ παρουσιάζονται εἰς μικρὰν ἀνοδον, ἡ ὁποία ἐκφράζει τὴν προαναφερθεῖσαν ἐλαφρὰν βελτίωσιν τῆς ζήτησεως.

Οἱ χαμηλοὶ ρυθμοὶ ἀνόδου τῆς καταναλωτικῆς ζήτησεως προβλέπεται ὅτι

(1) Διαφορά μεταξύ τών ποσοστών τών ἀπαντήσεων «Ανώτερα του κανονικού» (+) και «Κατώτερα του κανονικού» (-).

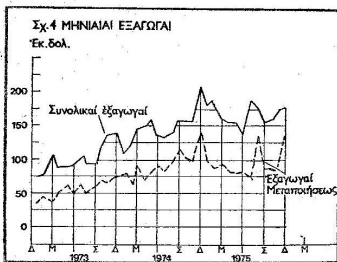
Πηγή: ΙΟΒΕ «Μηνιαία Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας».

θά συνεχισθούν και κατά το δεύτερον τρίμηνο του 1976. Συγκεκριμένως, αναμένεται ότι τὰ επίπεδα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ κινηθοῦν αἱ ἐγχώρια πωλήσεις τῆς βιομηχανίας θὰ εἶναι ἀνώτερα ἐκείνων τοῦ α' τριμήνου τοῦ 1976. Σχετικῶς εὐνοϊκαί εἶναι καί αἱ προβλέψεις διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ζήτησεως διὰ κεφαλαιουχικά ἀγαθά. Μετὰ τὴν ἐλαφρὰν ἀνάκαμψιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν σχετικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὸ β' ἐξάμηνο τοῦ 1975, πιστεύεται ὅτι αἱ ἀσθενεῖς ἀξιακτικαὶ τάσεις τῆς ζήτησεως διὰ κεφαλαιουχικά ἀγαθά, αἱ ὁποῖαι ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὸ α' τρίμηνο τοῦ τρέχοντος ἔτους, θὰ ἐνταθοῦν περαιτέρω.

2. Ζήτησις ἐξωτερικοῦ.
Ἡ χαλαρὰ ζήτησις ἐξωτερικοῦ ἀπέτελεσε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 1975, σοβαρὸν ἀνασταλτικὸν παράγοντα τῆς συνολικῆς ζήτησεως.

Ὅμως, ὁ ρυθμὸς ἀξίσεως τῶν συνολικῶν ἐξαγωγῶν ἐνεφάνισεν πτωτικὰς τάσεις, με ἀποτέλεσμα ἡ ἀξία των εἰς τρεχοῦσας τιμὰς κατὰ τὸ 1975 νὰ εἶναι μόλις κατὰ 10,5% ἀνωτέρα τοῦ 1974. Ἡ ὥς ἄνω μεταβολὴ ἀντιπροσωπεύει σο-

βαράν επιβράδυνσιν τῆς ἀνοδικῆς πορείας, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἀντίστοιχοι ρυθμοὶ ἀξίωσης διὰ τὰ ἔτη 1972, 1973 καὶ 1974 ἦσαν 33,7%, 47,3% καὶ 43,7%. Ἀξίωσις ἔναντι τοῦ προηγουμένου μηνὸς Νοεμβρίου παρετηρήθη κατὰ τὸν

Πηγή: Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος «Δελτίον Ἐξωτερικῶν Συνλλαγῶν».

κατὰ τὸ 1975 νὰ ὑπερβαίη μόνις κατὰ 6% περίπου ἐκείνην τοῦ 1974. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνακοπὴν σχεδὸν τῆς ἀξητικῆς τάσεως ἣ ὅποια ἐχαρκτήριζε τὰς ἐξαγωγὰς τῆς μεταποιήσεως κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν καὶ συμβάλλει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν δυσμενῆ ἐξέλιξιν τῆς συνολικῆς ζητήσεως.

Ἡ κατάστασησις δὲν φαίνεται ὅτι βελτιοῦται κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1976. Ὑπολογίζεται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μηνιαίας ἐρεῦνης, ὅτι κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἔλαβε χώραν περαιτέρω μείωσις τῶν ἐξαγωγῶν τῆς μεταποιήσεως, ἣ ὅποια καὶ ἐκτιμᾶται μεγαλύτερα τῆς συνήθους ἐποχικῆς. Αἱ ἐπακολούθησασαι ἀξήσεις

κατὰ τὸν Φεβρουάριον-Μάρτιον δὲν ἐκτιμῶνται ὡς ἰδιαιτέρως σημαντικά. Αἱ προοπτικά, τέλος, διὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 1976, ἐμφανίζονται

Δεκέμβριον 1975. Τὸ γεγονός ὁμοῦ ὅτι ἡ ἀξίωσις αὐτῆ ὑπολείπεται τῆς συνήθους ἐποχικῆς ὑποδηλώνει ὅτι ἡ πτωτικὴ τάσις συνεχίζεται.

Ἰδιαιτέρως δυσμενεῖς ἐμφανίζονται καὶ ἐξελίξεις τῶν ἐξαγωγῶν τῆς μεταποιήσεως. Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους τοῦ 1975, αἱ μηνιαῖαι ἐξαγωγαὶ τῆς μεταποιήσεως εὑρίσκοντο συνεχῶς εἰς ἐπίπεδα κατώτερα τῶν ἀντιστοιχῶν μηνῶν τοῦ 1974, με ἀποτελέσμα ἣ ἀξία των

Πηγή: ΕΣΥΕ.

άβέβαιοι, παρά τὸ γεγονός ὅτι αἱ προβλέψεις τῶν βιομηχανῶν εἶναι σχετικῶς αἰσιόδοξοι. Ἡ ἀναθέρμανσις τῆς ἐξωτερικῆς ζητήσεως εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μὲ τὴν οὐσιαστικὴν ἀνάκαμψιν τῶν οἰκονομῶν τῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος συναλλασσομένων χωρῶν.

II. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Ἡ προαναφερθεῖσα ἐλαφρὰ ἀναθέρμανσις τῆς συνολικῆς ζητήσεως εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἀντίστοιχον μικρὰν ἀύξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἢ ὅποια κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1975 ἐκινήθη εἰς ἐπίπεδα ἐλαφρῶς ἀνώτερα ἐκείνων τοῦ προηγουμένου ἔτους 1974. Ἐν τούτοις, αἱ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1975 καὶ τοὺς πρώτους τοῦ 1976 ἐξελίξεις δὲν παρέχουν ἐνδείξεις περὶ πιθανῆς ἐντάσεως τοῦ ρυθμοῦ ἀύξεσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον. Συγκεκριμένως, αἱ διαδοχικαὶ μειώσεις τοῦ δείκτου βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1975 - Ἰανουάριον 1976, δὲν ἦσαν μικρότεροι τῆς συνήθους ἐποχικῆς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ ἀπομονωθῇ τυχοῦσα συγκυριακὴ βελτίωσις.

Αἱ ἐξελίξεις τῆς παραγωγῆς κατὰ τοὺς δύο ὑπολοίπους μῆνας τοῦ πρώτου τριμήνου 1976 φαίνεται ὅτι ἠκολούθησαν τὴν αὐτὴν τάσιν, ἤτοι μὲ μικρὰς ἀυξήσεις ἔναντι τοῦ προηγουμένου μηνός, αἱ ὅποια ὁμως κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀποδίδονται εἰς ἐποχικὰς ἐπιδράσεις.

Ἡ διαφοροποίησις τῆς πορείας τῶν συστατικῶν μερῶν τῆς συνολικῆς ζητήσεως ἐπιρραεῖ αἰσθητῶς τὴν παραγωγὴν εἰς τὰς τρεῖς κατηγορίας βιομηχανιῶν¹. Οὕτως, ἡ παραγωγὴ ἀμέσων καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὑπερέβη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1975 τὰ ἐπίπεδα τοῦ 1974 κατὰ 8,3%. Αἱ ἐξελίξεις τῶν τελευταίων μηνῶν τοῦ ἔτους καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1976 παρατηρηθεῖσα πτώσις τοῦ δείκτου παραγωγῆς ἀμέσων καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὑπῆρξε μικρότερα τῆς συνήθους ἐποχικῆς, ἐνισχύουν τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ βραδεῖα ἄνοδος θὰ συνεχισθῇ, συνεπείᾳ τῆς συνεχοῦς ἐνισχύσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν εἰσοδημάτων.

Ἀντιθέτως, φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη περιθώρια ἐνισχύσεως τῆς ζητήσεως διὰ διαρκῆ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, ἢ παραγωγή τῶν ὁποίων ὑπῆρξε κατὰ τὸ 1975 σημαντικῶς μειωμένη ἔναντι τοῦ 1974. Ἐὰν περαιτέρω ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ τὸ 1974 ἐξακριβήθη ἀπὸ κάθετον πτόσιν τῆς παραγωγῆς εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν βιομηχανιῶν, ἢ πρόβλεψις πιθανοῦ σημείου ἀνακάμψεως καθίσταται ἰδιαιτέρως δυσχερῆς.

Ἐξ ἄλλου, οὐτε αἱ ἐξελίξεις κατὰ τὴν περίοδον Νοεμβρίου 1975 - Ἰανουαρίου 1976 ἐπιτρέπουν τὴν διατύπωσιν εὐνοϊκῶν προβλέψεων. Ἀντιθέτως, ἡ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1976 παρατηρουμένη μείωσις τοῦ δείκτου παραγωγῆς διαρκῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὑπερβαίνει σημαντικῶς τὴν συνήθη ἐποχικὴν μείωσιν

1. Χρησιμοποιεῖται ἄνευθὰ ἢ κατὰτάξιν τῆς ΕΣΥΕ εἰς καταναλωτικὰ, διαρκῆ καταναλωτικὰ καὶ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ.

την όποιαν παρουσιάζει ο Ιανουάριος, γεγονός το όποιο υποδηλώνει ότι η ύφεσις συνεχίζεται. Οδισιαστική ανάκαμψις δέν θά πρέπει νά αναμένεται εάν δέν υπάρξει οδισιαστέρα μεταβολή εις την έσωτερικήν ζητησιν ή σοβαρά άνοδος τών εξαγωγών.

Η παραγωγή τών κεφαλαιουχικών αγαθών, άφοδ κατά τούς τέσσαρας τελευταίους μήνας του 1975 και τόν πρώτον μήνα του 1976 εκινήθη εις επίπεδα άνωτέρα τών αντίστοιχων μηνών τών προηγουμένων έτών, εμφανίζεται τόν Ιανουάριον 1976 κατά 6,3% άνωτέρα του Ιανουαρίου 1975, αλλά μόλις κατά 1,9% μεγαλυτέρα του Ιανουαρίου 1974. Κατά μέσον δρον, η παραγωγή τών αγαθών τής κατηγορίας αυτής, κατά το λήξαν έτος, δέν μεταβλήθη οδισιαστικά έναντι του 1974, το όποιον σημειώτεον υπήρξε και αυτό έτος στασιμότητας.

Ός ελέχθη και άνωτέρω, έλαφρά ενίσχυσις τής παραγωγής κεφαλαιουχικών αγαθών παρατηρήθη κατά το δεύτερον εξάμηνον του 1975, αποτέλεσμα ένδυναμώσεως τής επενδυτικής δραστηριότητας. Αί έλαφρά αύξησικαί τάσεις τής παραγωγής κεφαλαιουχικών αγαθών συνεχίσθησαν και κατά το πρώτον τρίμηνον του 1976. Η προβλεπομένη έντασις τής επενδυτικής δραστηριότητας επηρεάζει ένδοικώς τάς προβλέψεις τών βιομηχανιών κεφαλαιουχικών αγαθών αί όποίαι εμφανίζονται ιδιαίτερω αισιόδοξοι διά το άμμεσον μέλλον. Έπαλήθευσις τών προβλέψεων αυτών θά σημάνη οδισιαστική άναθέρμανσιν τής δραστηριότητας τών βιομηχανιών κεφαλαιουχικών αγαθών.

III. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η μικρά ενίσχυσις τής ζητήσεως και η αύξησις τών πωλήσεων τής βιομηχανίας, έν συνδυασμό πρός την αντίστοιχον άνταπόκρισιν τής παραγωγής, είχαν ώς αποτέλεσμα την βαθμιαίαν προσαρμογήν τών αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων εις επίπεδα προσεγγίζοντα το «κανονικό».

Ός εμφαίνεται και εκ του σχήματος 3B, η τάσις προσαρμογής τών αποθεμάτων πρός τά κανονικά των επίπεδα υπήρξεν ιδιαίτερω σαφής διά τής βιομηχανίας καταναλωτικών και ένδιαμέσων αγαθών. Ηδη πιστεύεται ότι κατά τάς αρχάς του 1976, έχει επέλθει προσαρμογή τής παραγωγής και σταθεροποίησις τών αποθεμάτων εις τά κανονικά των επίπεδα. Η μικρά παρατηρουμένη άνοδος κατά τούς δύο πρώτους μήνας του 1976 δέν άποδίδεται εις χαλάρωσιν τής ζητήσεως, αλλά εις βραχυρρόνιους δυσχερείας προσαρμογής μετά τάς έντόνους έποχικάς διακυμάνσεις του τέλους του έτους.

Άντιθέτως, τά αποθέματα τών βιομηχανιών κεφαλαιουχικών αγαθών δέν φαίνεται ότι επηρεάσθησαν ιδιαίτερω, σταθεροποιηθέντα εις επίπεδα τά όποία υπερβαίνουν σοβαρώς το κανονικό.

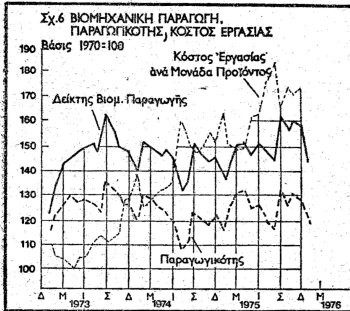
IV. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΣ - ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΚΟΣΤΟΣ

1. Άπασχόλησις. Ένώ κατά μέσον δρον η άπασχόλησις εις την βιομηχανία κατά το 1975 δέν ηδξήθη οδισιαστικά έναντι του προηγουμένου έτους, από του Ιουνίου και έντεύθεν ο δείκτης βιομηχανικής άπασχολήσεως εδρίσκειται

νεχώς εις επίπεδα υψηλότερα τών αντιστοιχούν μηνών τοῦ 1974. Ἦδη, κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1976 ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὴν βιομηχανίαν ἐμφανίζεται κατὰ 4,5% ἀνωτέρα ἐκείνης τοῦ Ἰανουαρίου 1975. Ἐνδεικτικὸν τῆς παρατηρουμένης ἀνόδου τῆς ζητήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς μηνιαίας ἐρεῦνης, εἶναι ὅτι, ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1975, ἀξαναόμενος ἀριθμὸς ἐπιχειρηματιῶν ἀναφέρει τὴν ὑπαρξίν προσκομιμάτων εἰς τὴν παραγωγικὴν τὼν δραστηριότητα συνεπεῖα ἀνεπαρκείας ἐργατικῶν δυναμικοῦ. Βεβαίως, ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς παραμένει μικρὸς ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐκτιμοῦν τὴν ἀνεπάρκειαν ζητήσεως ὡς τὸν κύριον ἀνασχετικὸν παράγοντα τῆς παραγωγικῆς τὼν

δραστηριότητος, καὶ δὲν καθορίζεται ἐὰν τὰ προβλήματα δημιουργοῦνται ἀπὸ ἐργατικὰς διαφορὰς. Πάντως, δὲν ἀποκλείεται εἰς ἓνα περὶ ὀρισμένον ἀριθμὸν ἐπιχειρήσεων καὶ δι' ὀρισμένας κατηγορίας ἐξειδικευμένης ἐργασίας νὰ ἔχουν δημιουργηθῆ στενότητες.

Οὐσιώδης μεταβολὴ εἰς τὰ ἐπίπεδα τῆς ἀπασχολήσεως δὲν προβλέπεται ὅτι θὰ ὑπάρξῃ κατὰ τὸ δεύτερον τρίμηνον τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἡ προβλεπομένη ἐλαφρὰ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς δὲν πιστεύεται ὅτι θὰ ἐπι-

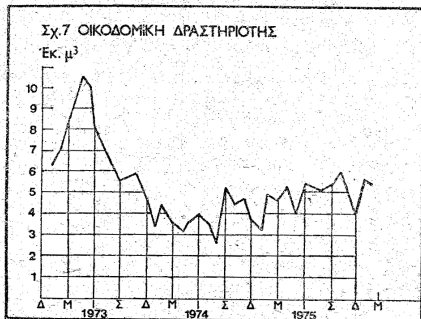
Πηγή: ΕΣΥΕ, ἐπεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ.

φέρῃ σημαντικὴν ἀνοδὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολομένων ἀτόμων, δεδομένου ὅτι θὰ προηγηθῆ ἐντατικώτερα ἀπασχόλησις τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος ἐργατικῶν δυναμικοῦ.

2. Παραγωγικότης. Ἡ βελτίωσις τῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ 1975, χωρὶς οὐσιώδη μεταβολὴν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀπασχολήσεως, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἐλαφρὰν αὐξήσιν τῆς παραγωγικότητος τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἐπὶ ἐτησίου βάσεως. Ἡ μέση ἐτησίᾳ παραγωγικότης τοῦ 1975 ὑπῆρξε κατὰ 6% περίπου μεγαλύτερα ἐκείνης τοῦ 1974, ἐλαφρῶς δὲ ἀνωτέρα τῆς μέσης παραγωγικότητος τοῦ 1973, πρὸ τῆς ἐνάρξεως δηλαδὴ τῆς ὑφέσεως. Ἡ κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1976 παρατηρουμένη πτώσις τῆς παραγωγικότητος (βλ. σχ. 6), ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐποχικὴν κάμψιν τῆς παραγωγῆς κατὰ τὸν μῆνα αὐτόν. Ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Ἰανουάριον 1975, τὸ ἐπίπεδον παραγωγικότητος τὸν Ἰανουάριον 1976 ἐμφανίζεται ἠδξημένον κατὰ 2,3%, ἐνῶ προσεγγίζει τὸ ἐπίπεδον τοῦ Ἰανουαρίου 1974. Γενικῶς, τὸ ἐπίπεδον τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀπὸ τοῦ 1973 καὶ ἐντεύθεν παρέμεινεν οὐσιωδῶς στάσιμον.

3. Έργατικόν κόστος. Συμφώνως πρὸς τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα καλύπτουν τὴν περίοδον Ἰανουαρίου - Δεκεμβρίου 1975, τὸ ἐργατικὸν κόστος ἀνά μονάδα προϊόντος, ἐπηρεαζόμενον ἀπὸ τὰς ἀξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἠκολούθησεν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1975 συνεχῆ ἀνοδικὴν πορείαν, ἡ ὁποία ἤρχισεν ἐπιβραδυνόμενη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου.

Οὕτω, τὸ μέσον ἐργατικὸν κόστος κατὰ μονάδα προϊόντος ἐμφανίζεται τὸν Δεκέμβριον 1975 κατὰ 11,7% ἠδξημένον ἔναντι τοῦ Δεκεμβρίου 1974, ὁ ὁποῖος ἐξαπατηρίζετο ἤδη ἀπὸ ὑψηλὸν ἐργατικὸν κόστος. Ἡ ἀνοδικὴ αὐτὴ πορεία ὑπολογίζεται ὅτι θὰ συνεχισθῆ ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀναμενόμεναι ἐξελίξεις εἰς τὰ ἐπίπεδα τῶν ἡμερομισθίων κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1976, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν προσδοκωμένην μικρὰν μόνον ἄνοδον τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς.

Πηγή: ΕΣΥΕ.

Κατ' ἀκολουθίαν, μετὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ζήτησεως εἰς σχετικῶς χαμηλὰ ἐπίπεδα, τὸ κόστος ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὴν ἐπανεμφανισθεῖσαν ἀξίητικὴν τάσιν τῶν τιμῶν πρώτων ὑλῶν, πιστεύεται ὅτι ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον παράγοντα ἀνόδου τῶν τιμῶν.

V. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Σαφεῖς εἶναι πλέον αἱ ἐνδείξεις ὅτι τὸ 1975 ἐξαπατηρίσθη ἀπὸ στασιμότητα τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος. Πλὴν ὁμως, περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζονται ὀρισμένοι ἐνδείξεις πιθανῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1976. Ἀναλυτικώτερον, αἱ ἐπ' αὐτῷ ἐξελίξεις καὶ αἱ προοπτικαὶ εἰς τοὺς δύο σημαντικώτεροις κλάδους τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἐμφανίζονται ὡς ἀκολούθως :

α) Ἐπενδύσεις εἰς κατασκευάς. Μετὰ τὴν ἀποτελεμάτωσιν τοῦ τομέως τῶν κατασκευῶν κατὰ τὸ 1974, παρατηρήθη βαθμιαία ἀναθέρμανσις αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1975. Συνολικῶς, αἱ κατὰ τὸ 1975 ἐκδοθεῖσαι ἄδειαι οἰκοδομησεως ὑπερέβησαν κατὰ 23,7% ἐκείνας τοῦ 1974. Ἡ ἀξήσις ὠστόσοσιν δὲν κατενεμήθη ὁμοιομόρφως ἐντὸς τοῦ ἔτους. Ὁ ρυθμὸς ἀξήσεως τῶν νέων ἀδειῶν ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως ἐντονος κατὰ τὸ β' καὶ γ' τρίμηνον τοῦ 1975 ἐνῶ κατὰ τὸ τελευταῖον δίμηνον παρατηρήθησαν σχετικῶς ἰσχυραὶ πτωτικαὶ τάσεις, αἱ ὁποῖαι

αποδίδονται κατά εν μέρος εις εποχικάς επιδράσεις. Ἀντιθέτως έντονος έμφανίζεται ή δραστηριότης κατά τόν πρώτον μήνα τοῦ 1976, με αποτέλεσμα αί έκδοθεΐσαι κατ' αυτόν τόν μήνα άδειαι νά υπερβαίνουν κατά 70 % έκεινας τοῦ Ἰανουαρίου 1975, ό όποιος βεβαίως ήτο ιδιαίτερος άσθενής.

Αί εξέλιξεις τών άδειών κατά την διάρκειαν τοῦ έτους συνωδεύθησαν άπό χαλαρωτέραν αύξησιν τής οίκοδομικής δραστηριότητος. Ἡ παραγωγή τσιμέντου ύπήρξε κατά 12,6% ηύξημένη έναντι τοῦ προηγούμενου έτους. Πάντως αί βιομηχανίαί οίκοδομικών ύλικών, καθ' όλην την διάρκειαν τοῦ 1975, αντιμετώπιζαν προβλήματα άνεπαρκείας ζήτησεως, τά όποία δέν φαίνεται ότι εξέλιπον κατά τούς τρεΐς πρώτους μήνας τοῦ 1976. Βεβαίως, μέρος τών προβλημάτων άποδίδεται εις την κάμψιν τής έξωτερικής ζήτησεως, την άδυναμίαν τής όποίας δέν δύναται νά καλύψη ή έσωτερική άγορά.

Πιστεύεται ότι ή αύξησις τής οίκοδομικής δραστηριότητος ύπήρξε μικροτέρα άπό ότι, αί εξέλιξεις τών άδειών δεικνύουν. Σημαντικότερα ένίσχυσις της άναμένεται κατά την διάρκειαν τοῦ δευτέρου τριμήνου 1976, δεδομένης τής χρονικής ύστερήσεως ή όποία ύφίσταται μεταξύ έκδόσεως άδειας και ένάρξεως κατασκευής. Ἡ αύξητική τάσις πιθανόν νά ένισχυθῆ περαιτέρω άπό την διεύρυνσιν τών περιθωρίων τών δανείων πού χορηγοῦνται άπό τούς ειδικούς πιστωτικούς όργανισμούς.

β) Ἐπενδύσεις εις την βιομηχανίαν. Ἡ σοβαρά ύφεσις τοῦ 1974 επέδρασεν, ώς ήδη άνεφέρθη, δυσμενώς έπί τής επενδυτικής δραστηριότητος τής βιομηχανίας κατά τό 1975. Ἢδη διαπιστοῦται ότι αί ιδιωτικά επενδύσεις παγίου κεφαλαίου εις την μεταποίησιν έσημείωσαν μείωσιν. Ὑφίστανται ώστόσο ένδειξεις ότι αί εξέλιξεις κατά τό δεύτερον ήμισυ τοῦ 1975 ύπήρξαν σημαντικώς εϋνοϊκότεραι άπό ότι κατά τό πρώτον και ότι ύπάρχει πιθανότης βαθμιαίας άναθερμάνσεως κατά τό τρέχον έτος.

Ἡ ένίσχυσις τής ζήτησεως, ή άνακοπή τών πτωτικών τάσεων τής παραγωγής, και αί σχετικώς αισιόδοξοί προοπτικοί τών βιομηχανιών κεφαλαιουχικών αγαθών, δημιουργοῦν την έντύπωσιν ότι έπικεῖται άποσαφήνισις έπ' αὐτοῦ τοῦ επιχειρηματικοῦ κλίματος και τόνωσις τών επενδύσεων.

Τά άνωτέρω επαληθεῦνται έν μέρει και άπό τά άποτελέσματα έρεϋνης τοῦ IOBE σχετικώς με την πορείαν και τās προοπτικάς τών επενδύσεων, ή όποία διεξάγεται δις τοῦ έτους εις τά πλαίσια τής μηνιαίας έρεϋνης έπί τής συγκυρίας. Τά κυριότερα έξ αὐτών έξετέθησαν εις την προηγούμενην έκθεσιν και συνοψίζονται ώς κατωτέρω :

Ἡ πορεία τών επενδύσεων ύπήρξεν έντονωτέρα κατά τό δεύτερον έξάμηνον τοῦ 1975, ένϋ αί προοπτικοί διά τό πρώτον έξάμηνον τοῦ 1976 έμφανίζονται μάλλον αισιόδοξοί. Τόσον αί εξέλιξεις κατά τό δεύτερον έξάμηνον τοῦ 1975, όσον και αί προοπτικοί διά τό πρώτον έξάμηνον τοῦ τρέχοντος έτους διαφοροποιούνται εις τās τρεΐς κατηγορίας βιομηχανιών. Σχετικώς εϋνοϊκότεραι, αποτέλεσμα τής έντονωτέρας δραστηριότητος κατά την διάρκειαν τοῦ έτους, εΐναι

αί προβλέψεις διά τας επενδύσεις τών βιομηχανιών καταναλωτικών αγαθών και ακόλουθον εκείναι τών βιομηχανιών κεφαλαιουχικών και ενδιάμεσων προϊόντων.

VI. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἡ ἐντυπωσιακὴ αὔξησις τών καταθέσεων κατὰ τὸ 1975, ἡ ὁποία ἀνελθοῦσα εἰς 67.000 περίπου ἐκ. δραχμῶν ὑπῆρξεν ἡ μεγαλύτερα τών τελευταίων ἐτῶν, ἐπέτρεψε τὴν ἄνετον ἐφαρμογὴν τῆς ἐλευθεριωτέρας πιστωτικῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία συνεχίσθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους χωρὶς τὴν δημιουργίαν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς σταθερότητος τῆς οἰκονομίας, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ συγκρατημένου ρυθμοῦ ἀνόδου τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν τιμῶν.

Ὁτῶ, κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1975 ἡ χρηματοδότησις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας ἐνεφανίσθη ἠδξήμεν 24,4%, ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἐνφ ἡ ἀντίστοιχος αὔξησις διὰ τὸ 1974 ἦτο 20,0%. Ἐκ τῶν ἠδξήμενων τούτων τραπεζικῶν πιστώσεων, τὸ μεγαλύτερον τμήμα κατηθύνητο πρὸς τὴν μεταποίησιν, ἡ χρηματοδότησις τῆς ὁποίας ἐντὸς τοῦ 1975 ἠδξήθη κατὰ 29,2%, ἤτις καὶ ἀποτελεῖ τὴν μεγαλύτεραν ἀνοδον τῆς παρελθούσης πενταετίας. Ὅπως καὶ κατὰ τὸ 1974, οὕτω καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἡ ἀνοδος αὕτη τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς μεταποιήσεως προήρξατο κυρίως ἐκ τῆς αὔξήσεως τῶν βραχυπροθέσμων πιστώσεων (κατὰ 33,4%), ἐνφ αἱ μακροπρόθεσμοι πιστώσεις ἐξηκολούθησαν νὰ ὑπολειπῶνται σημαντικῶς (αὔξησις 22%).

Αἱ ἐξελίξεις αὗται εἰς τὴν διάρθρωσιν τῶν πιστώσεων πρὸς τὴν μεταποίησιν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶν ἐκ τῶν ἠδξήμενων ἀναγκῶν διὰ κεφάλαια κινήσεως, τὰς ὁποίας ἡ οἰκονομικὴ ὕφεσις καὶ ἡ ἀνοδος τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ τῶν τιμῶν ἐδημιούργησεν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως εἰσέτι ἐνὸς ἐδμενοῦς ἐπενδυτικοῦ κλίματος ἱκανοῦ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀνάπτυσιν ἐντονατέρας ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος. Ἡ σημαντικὴ αὕτη ἀνοδος τῶν βραχυπροθέσμων πιστώσεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐλαφρὰν αὔξησιν τοῦ ὄγκου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς (4,4% κατὰ μέσον ὄρον τοῦ ἔτους), εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ δείκτης βραχυπροθέσμου χρηματοδοτήσεως ἀνὰ μονάδα παραγωγῆς, κατὰ μέσον ὄρον τοῦ 1975, ἐσημείωσεν ἀνοδον μὲ ρυθμὸν 28,0%, ἦτοι αἰσθητῶς ἀνώτερον τοῦ ἀντιστοιχοῦς σημειωθέντος κατὰ τὸ 1974.

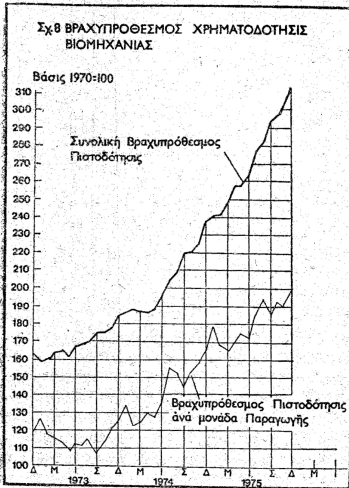
Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1976 συνεχίσθησαν αἱ εὐνοϊκαὶ ἐξελίξεις ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς καταθέσεις καὶ τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν. Συγκεκριμένως, κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰανουαρίου 1976 τὸ σύνολον τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων ἐνεφανίζετο ἠδξήμενον κατὰ 5.023 ἐκ. δρχ., ἔναντι τοῦ ἀμέσως προηγουμένου μηνὸς Δεκεμβρίου (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πρὸ ἔτους ἀντίστοιχον μεταβολὴν δεικνύουσαν μείωσιν τῶν καταθέσεων κατὰ 4.399 ἐκ. δρχ.). Συγχρόνως, ἡ συνολικὴ προσφορὰ χρήματος, ἡ ὁποία ἦτο κατωτέρα τοῦ πρὸ μηνὸς ἐπιπέδου κατὰ 7,7% ἐσημείωσε τὸν Ἰανουάριον αἰσθητῶς συγκρατημένον ρυθμὸν ἀνόδου, ἐπὶ ἐτησίας βάσεως (μόλις κατὰ 9,5%).

Αἱ ὡς ἄνω ἐξελίξεις ὄδηγοῦν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου,

κατ' έξοχήν έλαστικού, πιστωτικού προγράμματος τής Κυβερνήσεως διά τό 1976, θά καταστή δυνατή διά προσφυγής εις τούς διαθέσιμους έγχωριούς άποταμειωτικούς πόρους χωρίς τόν έμφανή κίνδυνον δημιουργίας δυσμενών πληθωριστικών επιπτώσεων.

VII. ΤΙΜΑΙ

Σχετικώς εñνοκαί έμφανίζονται αι έξελίξεις τών τιμών κατά τούς πρώτους μήνας τού 1976. Συγκεκριμένως, ό δείκτης τιμών καταναλωτού άφου παρουσίασε

Πηγή : Τράπεζα τής Έλλάδος «Μηνιαίων Στατιστικών Δελτίων». Έπεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ.

των τιμών χονδρικής πωλήσεως κατά την διάρκεια του 1975, ότε δέν υπερέβη τό 7% επί ετησίας βάσεως. Αι έξελίξεις όμως διαφοροποιούνται αισθητώς κατά την διάρκεια του έτους. Ένώ μέχρι και τού Ιουλίου παρατηρήθη συνεχής επιβραδυντική πορεία, μετά τόν μήνα αυτόν ήρχισεν αντιστροφή τής τάσεως, με συνεχή επιτάχυνση τού ρυθμού αύξήσεως τών τιμών χονδρικής, ή όποια συνεχίσθη κατά τούς τρεις πρώτους μήνας τού 1976. Σημαντικοί παράγοντες εις την

μικράν αύξησην κατά τόν Ιανουάριον 1976 και κάμψιν κατά τόν επόμενον μήνα, τόν Μάρτιον εκινήθη εις επίπεδα κατά 13,4% άνωτέρα τού αντίστοιχου μηνός τού 1975. Η έξέλιξις εις τās μηνιαίας μεταβολάς τού δείκτη υποδηλώνουν επιβράδυνση τού ρυθμού πληθωρισμού. Ιδιαίτερος κατά τόν μήνα Μάρτιον, ό όποιος είναι εντόνως αύξητικός μετά τās εκπτώσεις τού Φεβρουαρίου, ό μηνιαίος ρυθμός αύξήσεως ήτο 2,9%, ποσοστόν τό όποιον υποδηλώνει σημαντικήν επιβράδυνση, εάν ληφθῆ ύπ' όψιν ότι κατά τὰ τρία τελευταία έτη άνήλθε τόν αυτόν μήνα εις 3,1%, 3,2% και 3,6% αντίστοιχως.

Χαμηλότερος, έν συγκρίσει πρός την έξέλιξιν τών τιμών καταναλωτού, ήψήρξεν ό ρυθμός άνόδου

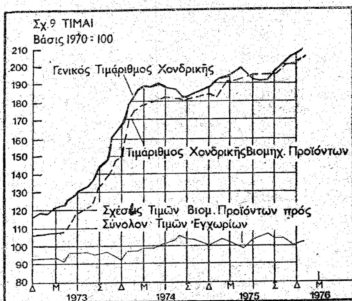
επιτάχυνση αυτήν υπήρξαν αφ' ενός μὲν ἡ ἀνοδος τοῦ ἐργατικοῦ κόστους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀνακοπή τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν πρώτων ὑλῶν καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1975 ἐπανεμφάνιση ἀνοδικῶν τάσεων.

Ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους κατηγοριῶν τὴν ἐντονατέραν αὐξησην, ἐναντι τῶν πρὸ ἔτους ἐπιπέδων, ἐσημείωσαν αἱ τιμαὶ τῶν ἐγχωρίων προϊόντων δι' ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν. Ἐξ ἄλλου, αἱ τιμαὶ χονδρικοῦ εἰσαγομένων προϊόντων ἐκινήθησαν μὲν πρὸς τὰ ἄνω, ἀλλὰ μὲ χαλαρωτέρους ρυθμούς, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ λόγος τιμῶν ἐγχωρίων πρὸς τιμὰς εἰσαγομένων, κατὰ τὸν Μάρτιον 1976, νὰ εἶναι ἠδημημένος κατὰ 4,1% ἐναντι τοῦ Μαρτίου 1975. Μετὰ ἀπὸ συνεχεῖς μειώσεις τῶν τιμῶν ἐξαγομένων προϊόντων, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν καθ' ὅλην τὴν περίοδον Αὐγούστου 1974 - Ἰουνίου 1975, ἐπανεμφανίσθησαν ἀνοδικαὶ τάσεις αἱ ὁποῖαι διετηρήθησαν καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ 1976.

Ἡ μέση ἐτήσια ἀνοδος τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων κατὰ τὸ 1975 υπήρξεν ἐλαφρώς ταχύτερα τοῦ γενικοῦ δείκτου τιμῶν, ἀνελθοῦσα εἰς 7,8%. Ἡ πορεία ὁμως τῶν τιμῶν βιομηχανικῶν προϊόντων δὲν υπήρξεν ὁμοίωμορφος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους. Ἡ προαναφερθεῖσα ἐπιτάχυνσις τῶν τιμῶν τῶν εἰσροῶν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἀντίστοιχον ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τῶν τιμῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, ἡ ὁποία ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1975 καὶ κατέστη περισσότερο σαφὴς κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1976. Αἱ ἐκτιμήσεις τῆς μηνιαίας βιομηχανικῆς ἐρεῦνης διὰ τὴν προσεχῆ ἐξέλιξιν τῶν τιμῶν, προεξοφλοῦν συνέχισιν τῆς ἀνοδικῆς τάσεως, μὲ ρυθμούς κυμαινομένους περίξ τοῦ μέσου ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ πρώτου τριμήνου τοῦ ἔτους.

Ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τῶν τιμῶν χονδρικῆς θὰ ἔχη ἀσφαλῶς καὶ τὴν ἀντίστοιχον ἐπίπτωσιν ἐπὶ τῶν τιμῶν καταναλωτοῦ, ἡ ὁποία ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐκδηλωθῆ κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον, δεδομένης τῆς χρονικῆς ὑστερήσεως ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ κινήσεως τῶν δύο δεικτῶν.

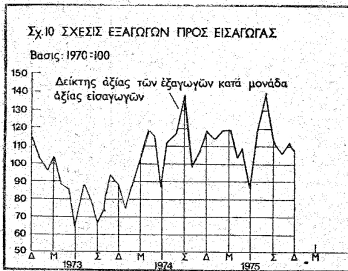
Τέλος, κατὰ τὸ 1975, διὰ πρώτην φοράν εἰς χρονικὸν διάστημα πενταετίας, ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνόδου τῶν τιμῶν καταναλωτοῦ υπερέβη τὸν ἀντίστοιχον τοῦ γενικοῦ δείκτου τιμῶν χονδρικῆς. Οὕτω, κατὰ μέσον ὄρον τοῦ 1975, τὰ περιθώρια μικτῶν κερδῶν τοῦ λιανικοῦ ἐμπορίου ἐνεφανίσθησαν ἀνώτερα τοῦ πρὸ ἔτους ἐπιπέδου τούταν κατὰ 6,1% ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἐξελιξίσεις τῶν προηγουμένων τεσσάρων ἐτῶν δεικνύουσας ἀξιολόγους ρυθμούς μειώσεως. Ἡ τάσις

αυτή συνεχίσθη και κατά τās αρχάς του 1976, οτε τὰ μικτὰ κέρδη λιανικού εμπορίου του μηνός Ιανουαρίου υπερέβησαν τὰ αντίστοιχα του προηγούμενου έτους κατά 4,2%. Πάντως, ο σχετικός δείκτης εξακολουθεί νὰ εμφανίζει επίπεδα κατώτερα τών σημειωθέντων κατά τὸ 1970 (Σχῆμα 1).

VIII. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Κατὰ τὸν μήνα Δεκέμβριον 1975, τόσον αἱ εξαγωγαὶ ὡς καὶ αἱ εισαγωγαὶ ἐκινήθησαν εἰς ἐπίπεδα αἰσθητῶς κατώτερα του ἀντιστοίχου μηνός του προηγούμενου έτους, με σχετικῶς ἐντονωτέραν κάμψιν διὰ τās εξαγωγάς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τās ἐξελίξεις του Δεκεμβρίου 1974 δεικνουσας ἐντυπωσιακὸν ρυθμὸν

Πηγή: Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος «Δελτίον Ἐξωτερικῶν Συναλλαγῶν». Ἐπεξεργασία στοιχείων IOBE.

ἀνόδου τούτων (πέριξ του 50%). Συγχρόνως, τὸ ἔλλειμμα του Ἐμπορικοῦ Ἴσοζυγίου διὰ τρίτον κατὰ σειρὰν μήνα ἐνεφανίσθη κατώτερον του πρὸ έτους ἐπίπεδου.

Κατόπιν καὶ τῶν ὡς ἄνω ἐξελίξεων του παρελθόντος Δεκεμβρίου, ἡ συνολικὴ εἰκὼν του ἐξωτερικοῦ εμπορίου τῆς χώρας διὰ τὸ 1975 ἀντανακλᾷ τās δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τόσον τῆς ἐγχωρίου ὡς καὶ τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς ὑφέσεως. Σημαν-

τικὴ κάμψις του ρυθμοῦ ἀνόδου τῶν εξαγωγῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ομοιωδὴ συγκράτησιν τῶν εισαγωγῶν, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀσθενοῦς ἐξωτερικῆς καὶ ἐγχωρίου ζητήσεως.

Συγκεκριμένως, δι' ὁλόκληρον τὸ 1975 ἡ ἀξία τῶν εισαγωγῶν εἰς τρεχοῦσας τιμὰς ἐνεφανίσθη ἀνωτέρα του πρὸ έτους ἐπιπέδου μόλις κατά 5,2% (ἔναντι 15,0% διὰ τὸ 1974), ἐνῶ ἡ ἀξία του συνόλου τῶν εξαγωγῶν ἐσημείωσεν αὔξησιν κατά 10,5% (ἔναντι 44,2% διὰ τὸ 1974). Σημειωτέον οτι ἀμφότεροι οἱ ρυθμοὶ οὗτοι ἀνόδου διὰ τὸ 1975 ὑπῆρξαν οἱ χαμηλότεροι ὅλων τῶν ἀντιστοίχων τῆς παρελθούσης τετραετίας. Ἐξ ἄλλου, κατὰ μέσον ὄρον του 1975, ἡ ἀξία τῶν εξαγωγῶν κατὰ μονάδα ἀξίας εισαγωγῶν ἐσημείωσε μὲν ἀνοδὸν ἔναντι του προηγούμενου έτους, κατά 5,5%, ἡ ὁποία ὅμως ὑπελείπετο σημαντικῶς ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχον του 1974 (+ 26,6%).

Ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων ἦτο οτι τὸ ἔλλειμμα του εμπορικοῦ ἰσοζυγίου δι' ὁλόκληρον τὸ έτος συνεκρατήθη εἰς ἐπίπεδον μόλις κατά 2,0% ἀνώτερον του προηγούμενου έτους, ἐνῶ ὁ ἀντίστοιχος ρυθμὸς αὐξήσεως διὰ τὸ

1974 ήτο ελαφρώς ταχύτερος (+ 2,2%). Η συγκράτησις αὐτῆ τοῦ ἐλλείμματος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς εὐνοϊκὴ ἔνδειξις περαιτέρω βελτιώσεων τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἴσοζυγίου κατὰ τὸ 1976, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ διαφαινομένη ἀνάκάμψις τῆς διεθνoῦς οἰκονομικῆς δραστηριότητος θὰ ἐπιδράσῃ εὐνοϊκῶς ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν καὶ ὅτι θὰ ἐπιτευχθῆ οὐσιαστικώτερος ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ ἐσωτερικοῦ πληθωρισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον εἰς τὰς ἐξαγωγὰς βιομηχανικῶν προϊόντων, αὐταὶ δι' ὀλόκληρον τὸ 1975 ἐσημείωσαν ρυθμὸν ἀξίσεως ἴσον μόλις πρὸς 5,9%, ἦτοι τὸ ἡμισυ περίπου τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον. Ἀποτέλεσμα τούτου ἦτο ὅτι ὁ δείκτης συμμετοχῆς τῆς Βιομηχανίας εἰς τὰς ἐξαγωγὰς, κατὰ μέσον ὄρον τοῦ ἔτους, ἐκινήθη εἰς ἐπίπεδον κατώτερον ἐκείνου τοῦ 1974 κατὰ 4,8%.